No. 106 · 1833

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Vrijdag den 3 Mei.

— LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van Donderdag 2 Mei,

behelzende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen en *Beurspruizen.*

BELGIE.

BRUSSEL, den 1sten Mei.

De bladen van alle kleur, uitgezonderd eenige, zoowel *l'Indépendant* en *l'Emancipation*, veroordeelen den maatregel bij welken de kamer van afgevaardigden ontbonden wordt en de tegenwoordige ministers, in afwachting hoe de nieuwe kamer hen beoordeelen zal, in 't bestuur blijven. Het oordeel van den *Courrier de la Meuse* daarover is in 't kort het volgende: » Ziedaar dan een besluit genomen, in weerwil der vertoogen, door de drukpers en de vertegenwoordigers aan het gouvernement gedaan, om hetzelve daarvan terug te houden; de gevolgen zullen op hen neerkomen die tot het besluit hebben aangezet." — De *Courrier*, na te hebben betoogd dat alle partijen het in Belgie op een punt eens waren, die der noodzakelijkheid om tot eene afdoening van zaken met Holland te komen; en dat het in den tegenwoordigen staat van zaken de vraag niet meer was, of de voorwaarden van een staatkundig bestaan voor Belgie voordeelig of eervol zouden zijn, maar of dat bestaan zelf nog mogelijk wezen zou, zegt: » En bij een dergelijke gesteldheid, bij zulke groote en dreigende gevaren durft het ministerie, 't welk ons zoo ellendig en te schande gemaakt heeft, durft het ministerie *Lebeau* de kiezers oproepen en het oordeel des lands over zijn gedrag afvragen. Moge dit oordeel gestreng zijn."

Het *Journal d'Anvers* laat zich in dezer voege over het genomen besluit uit: » Het belgisch gouvernement wordt door zijn noodlot weggesleept, of liever door de voorwaarden en vormen van zijn bestaan, om, van dag tot dag, zich in het spoor van het voorloopige en ongekende voort te slepen. Ongelukkig schijnt het karakter des konings veerkracht te ontbreken en waarschijnlijk vertrouwen genoeg in den aanhoudenden staat van zaken in Belgie. Overigens zal deze, voor onze wezenlijke aangelegenheden zoo nuttelooze ontbinding, welke de driften onzer ministers het land opleggen, ten minste strekken om aller oogen te openen, over de algemeene mondeloosheid, de gebreken die in het verkiezingstelsel heerschen, en over den afkeer van het opgeklaardst gedeelte der natie en 't welk den meesten invloed heeft, omtrent het stelsel van het gouvernement?"

Het Antwerpsch Handelsblad zegt over de zaak het volgende: » Onder de zonderlinge documenten, welke de belgische revolutie de geschiedenis zal nalaten, zal het besluit 't welk de kamer van afgevaardigden ontbindt niet het minst opmerkelijke zijn. Vooral maken deszelfs considerans er een curieus stuk van. Zij houden voor het jeugdig koningschap zoo vernederende bekentenis, dat deszelve, al wat het land van staatkundige en administratieve talenten bezit, zich opstapen moge, maar niemand hare smeekende stem beantwoordt, dat alle mannen van verdiensten met afgrijzen de schande afwijzen om een geschandvlekt ministerie op te volgen, en dat deze pas nieuwe kroon geen anderen steun heeft, dan de hand van eenige door het geheele land verfoeide lieden, verpersoonlijkt voor eene vergadering die voor het orgaan van de natie geldt."

Het Luiksch blad *l'Industrie* besluit eene redenering over hetzelfde onderwerp aldus:

» Welke aanspraak heeft dit ministerie dan op de voorkeur die *Leopold* het boven de nationale vertegenwoordiging geeft? Welke diensten heeft het aan het land bewezen? Welke voordeelen heeft het behaald in de kwestien van buitenlandsche staatkunde? Wat heeft het gedaan tot ontwikkeling onzer binnenlandsche [illegible]? Op welke van deszelfs daden, eindelijk, kan de natie [illegible]?

» [illegible] bij meeting op voor den geest der goede burgers, op het oogenblik van de ontbinding der kamer.

» In de diplomatie zien wij slechts twee dingen die den gang van het ministerie *Lebeau* gekenmerkt hebben: de Engelsche tusschenkomst, welke Belgie met 12 à 15 millioenen bezwaart, en de nota van 2 April die ons van de vrije Maas- en Scheldevaart berooft.

» In het binnenlandsch beheer, militaire commissien, nuttelooze afzettingen en vermeerdering van het budget.

» Ziedaar, in weinige woorden, de aanspraak van het tegenwoordig ministerie op de koninklijke gunst! Ziedaar op welke mannen de volkstroon van *Leopold* steunt, of liever, ziedaar de laatste steunpilaren die het gouvernement dat Belgie beheert, overblijven!

» Geene natie, geene vertegenwoordigers; maar *Leopold*, *Lebeau*, *Goblet*, *Rogier*, ziedaar, wat er van de belgische revolutie nog over blijft; ziedaar het viermanschap aan welks behoeve onze handel, onze nijverheid, onze schatten, onze voorspoed, ons welzijn en de Europesche vrede opgeofferd worden! Want, men behoeft het zich niet te ontveinzen, de geheele belgische revolutie vindt zich thans zamengevat in de gesteldheid dezer vier personen: Belgie is gekanteld en buiten de zaak."

— Op het ontvangen der Londensche tijdingen van 27 dezer, het berigt medebrengende van eene nederlaag door de ministers in het huis der gemeenten geleden, bij gelegenheid van de discussie over de mout (*zie ons nommer van dingsdag, art. Engeland*) heeft men hier ter beurze het gerucht verbreid van eene verandering van het engelsch ministerie, en heeft zulks op den prijs der fondsen invloed gehad; spoedig echter is men van den schrik bekomen 't welk zulks hier verwekte.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten April.

Volgens het dagblad *le Temps* heeft men voor een paar dagen in den raad van ministers eene zeer ernstige discussie gehad, over de vraag of het ontwerp tot conversie der vijf percents renten op het grootboek, onlangs door den minister van finantien aangekondigd, in deze of in de volgende zitting der wetgevende vergadering zoude worden voorgedragen, en is eindelijk, tegen het gevoelen van den heer *Humann*, tot het laatste besloten.

— Bij den minister van justitie hebben zich gisteren onderscheidene hooge ambtenaren vereenigd, om over een ontwerp van wet, waarbij de onbepaalde vrijheid der drukpers eenigzins zoude worden ingekort, te beraadslagen. Over de bijzondere bepalingen heeft men het echter niet eens kunnen worden.

— De graaf *d'Appony* is dezen morgen tot een bijzonder gehoor bij den koning toegelaten, en vertrekt aanstonds naar Weenen.

— Nadat zich de tijding bevestigd heeft, dat de russische scheepsmagt in de nabijheid van Konstantinopel eenige troepen aan wal heeft gezet, heeft de minister van buitenlandsche zaken dezen morgen eene conferentie met den graaf *Pozzo di Borgo* gehad, en, naar men verneemt, van dezen vrij voldoende inlichtingen omtrent de bedoelingen van het russisch kabinet ontvangen. Overigens zoude het gouvernement het gevoelen van het engelsche ministerie inwachten, alvorens in deze omstandigheden, eene beslissende houding aan te nemen.

— Sints lang heeft de ongesteldheid van den maarschalk hertog van *Rovigo* tot het gerucht aanleiding gegeven, dat de belangrijke post van gouverneur van Algiers aan een ander zoude worden opgedragen; de maarschalk *Clauzel*, de generaal [illegible] en de generaal *Pajol* werden als degenen genoemd, die men deze belangrijke zending te vergeefs had willen opdragen. Thans verneemt men van goederhand, dat de koning tot nu toe nog immer geweigerd heeft, om den hertog *van Rovigo* te ontslaan.

— Niet zonder belangstelling ziet men hier de discussie te gemoet, die in het hoogerhuis van het engelsch parlement aanstaanden dingsdag zal plaats hebben, daar lord *Aberdeen* heeft aangekondigd, dat hij alsdan omtrent de expeditie van Algiers, en de voortdurende bezetting dier plaats eenige inlichtingen van het ministerie zoude vragen.

— De heer *de Bossmiler*, secretaris van den hertog van *Orleans* is gisteren met een vrij talrijk gevolg naar Londen vertrokken.

22. De fondsen waren heden (29 April) genoteerd: de 5 pCt. kont. 101,95; op tijd 102,05; de 3 pCt. kont. [illegible]; Napelsche renten kont. 91,80; op tijd 91,60; Spaansche perpet. kont. 76; op tijd 76⅛; 3 pCt. 44⅛; Cortes niet genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den Mei.

Heden morgen hebben wij door onze vesting zien passeren het 2de bataillon der 1ste afdeeling Geldersche schutterij onder den majoor, grave *van Rechteren*, voorts de batterij veld-artillerie, N°. 6, het 2de bataillon jagers, het 1ste bataillon der 2de afdeeling Noord-Hollandsche schutterij onder den majoor *van Pabst Rutgers*, en eindelijk het regiment lanciers N°. 10, alle naar derzelver nieuwe kantonnements-plaatsen marcherende; terwijl dezen morgen de vesting verlaten heeft, het 1ste bataillon der 4de afdeeling Zuid-Hollandsche schutterij, om in onze omstreken kantonnementen te betrekken, in plaats van het 3de bataillon der 2de afdeeling Geldersche schutterij, 't welk de vesting weder is binnengekomen.

— Als een nieuw bewijs hoe onze krijgslieden nimmer achterlijk blijven, om door hunne liefdadigheid het leed van den een of ander ongelukkig geworden landgenoot te verzachten, kunnen wij niet onvermeld laten voorbijgaan, dat door de reserve-divisie dezer dagen, bij vrijwillige kollekte, eene som van twee drie-honderd-en-veertig guldens is bijeengebragt, ten behoeve van den landbouwer *Adriaan de Moll*, tot de gemeente Dinther behoorende, wiens woning in den avond van den 3den April jl. door eenen ontstanen brand, benevens deszelfs schuur en huisraad zijn vernield geworden, terwijl zijn vee daarbij omgekomen is, waardoor hij zich met zijne vrouw en zes kinderen in diepe armoede zag gedompeld. — De voormelde gelden zullen aan het gemeente-bestuur te Dinther worden afgedragen, ten einde op de doelmatigste wijze ten voordeele van genoemden landman te worden aangewend.

'S GRAVENHAGE, den 1sten Mei.

Z. M. heeft tot Ridder der Orde van den Nederl. leeuw benoemd de heeren *G. F. M. Lepel*, kommissaris des konings bij de Nederl. bank, te Amsterdam, en *J. Kooij*, kommissaris bij het kollegie zeemanshoop, te Amsterdam.

— Z. Exc. de minister van financiën heeft, bij resolutie van 20 april, n°. 41, goedgevonden te bepalen, dat, te rekenen van heden, de veranderingen in de grensscheiding der gemeenten, ten gevolge van het kadaster, algemeen, ook vóór de perceptie der directe-belastingen in haar geheel verbindend zullen wezen, zoodanig dat, te rekenen van gemeld tijdstip af, de nieuwe deelingen ook voor de heffing der personele-belasting en van het patentregt gevolgd zullen worden. Het is tevens des ministers verlangen dat alsdan ook alle splitsing in de perceptiën ophouden, en dat de ontvanger, aan wien de invordering der grondlasten is opgedragen, in hetzelfde ressort ook belast worde met de inning der personele belasting en van het regt van patent.

Men verneemt dat daar het niet waarschijnlijk is, dat al de ontvangers van den accijns op het gemaal, tegen heden van de noodige schalen en gewigten voorzien zullen wezen, ten einde, volgens § 3 van art. 4 der wet van den 29sten Maart ll. des noods, het graan, op opgave van den aangever, zoude kunnen gewogen worden, zoo zijn de ontvangers der directe-belasting, ter voorkoming van botsingen, aangeschreven, om, zoolang zij van geene schalen noch gewigt voorzien zijn, het graan, waarvan, op grond der aangehaalde wet-bepaling, de weging verlangd wordt, ter stads- of dorpswaag, des noods, tegen betaling van het daartoe staande, te overwegen, met vergunning om het te dier zake uitgeschotene, naderhand aan het Rijk in rekening te brengen.

Ten gevolge der bepaling van het heffen van 13 opcenten op den accijns van het gemaal, en wel voor het amortisatie-syndicaat, is, naar men verneemt, thans vastgesteld dat de tien ten honderd op de quitantiën wegens dien accijns zullen worden berekend van het bedrag dier quitantiën in hoofdsom en de 13 opcenten voor het syndicaat; dat boven het zegel voor de consent-biljetten, die tot den vervoer benoodigd en aan dat zegel onderworpen zijn, geheven zullen worden vijf en twintig opcenten voor het Rijk en dertien opcenten voor het syndicaat; dat dit zegel, hetwelk volgens de tweede zinsnede van art. 62 der wet van den 29 maart, voor elk consent-biljet op vijf centen bepaald is, met de 25 opcenten voor het rijk en de 13 opcenten voor het syndikaat, thans zeven centen zal worden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 29sten April.

De Badensche standen zijn tegen den 13den der volgende maand bijeen geroepen. Over het geheel moeten de verkiezingen, welke ter vervanging van afgetredene leden hebben plaats gehad, naar den zin van het bestuur zijn uitgevallen.

— Van onderscheidene kanten bevestigt het zich dat de mislukte aanslag van den 3den dezer niet anders was dan een voorspel tot eene zeer uitgebreide zamenzwering. Men heeft onder anderen een aantal brieven gevonden, waarbij zeer bekende personen, vooral in de hoofdstad van Frankrijk, met voldoende zekerheid als deelgenooten van dien toeleg worden aangewezen. Onder de maatregelen die door het bondgenootschap zullen genomen worden, om den verderfelijken invloed eener vreemde propaganda te keer te gaan, zal gewis ook behooren het invoeren van een strenger opzigt aan de hooge scholen, en vooral het verbod om aan vreemde universiteiten de studien te volbrengen.

— Uit Bazel schrijft men van den 25sten dezer, dat de regering van dit kanton eene officiele kennisgeving van het Badensche bestuur heeft ontvangen, dat de Polen die zich thans in Zwitserland bevinden, ook niet op het Badensche grondgebied zullen worden toegelaten, wanneer zij van geene behoorlijke passen zijn voorzien; de Fransche autoriteiten te Colmar hebben van hunne zijde aan de regeringen der aangrenzende kantons doen weten, dat dezelfde uitgewekenen, wanneer zij naar Frankrijk mogten willen terug keeren, des noods met geweld zouden worden afgewezen. — Het adres waarbij aan den landdag eene schuilplaats en ondersteuning werd gevraagd, en dat door deze aan de bondsleden werd toegezonden, is door de regering van Bazel beantwoord met de verklaring, dat men met deelneming den ongelukkigen toestand waarin de Poolsche uitgewekenen zich bevonden had vernomen, doch door dringende omstandigheden verhinderd werd aan hun verzoek gevolg te geven. Even zoo hebben de kantons Aargau en Schaffhauzen besloten geene Polen op hun grondgebied toe te laten, en zouden een zeker getal dier vreemden die in Solothurn waren doorgedrongen, naar het Bernsch gebied worden terug gebragt.

— De landdag te Zurich vereenigd schijnt door het vertrek der afgevaardigden van onderscheidene kantons, in zijne werkzaamheden merkelijk belemmerd te zijn, slechts nu en dan wordt eene weinig beduidende zitting gehouden; over de herziening der bondsakte zijn de gevoelens nog te zeer uiteen loopende om tot eene beslissing te komen, en men houdt het voor hoogst waarschijnlijk dat de zitting, zonder iets te hebben uitgerigt, nog voor het einde der maand zal worden gesloten. De verwijdering van de kantons die te Sarnen in conferentie vereenigd zijn, zal intusschen nieuw voedsel krijgen door een besluit op den 22sten dezer met eene meerderheid van slechts 12½ stem genomen, om ook de afgevaardigden der buiten-districten van Schweitz bij den landdag toe te laten.

— Uit Triest schrijft men van den 20sten april: » Volgens berigten van Corfu was aldaar een Grieksch vaartuig met Albanezen, zoogenaamde Palikaren, van Patras aangekomen. Deze lieden hadden tot nu in de onderscheidene partijen, die Griekenland verdeelden, gediend, doch werden door het nieuw bestuur naar hun vaderland terug gezonden. Dezelfde berigten bevestigen dat in geheel Griekenland de volmaaktste rust heerschte; dat de wapenen allerwege zonder eenige moeijelijkheid in de depots, door de regering aangewezen, werden nedergelegd, en dat het volk zich bereid toonde om tot den akkerbouw en andere handwerken weder te keeren.

— Volgens de laatste berigten uit Alexandrien werden de toerustingen door *Mehemed*-ali met ijver voortgezet; de gewone quarantaine maatregelen waren voor het oogenblik geschorst, en de geheele invoer vrij gegeven. De bassa heeft onderscheiden zijner generaals en hovelingen nieuwe waardigheden geschonken. Onder anderen werd *Bogos Jussuf* tot minister van buitenlandsche zaken benoemd. Aan zijnen broeder *Pietro Jussuf* en koopman werd ter zelver tijd verlof gegeven om eenige duizend balen boomwol zonder betaling van regten in te voeren.

— De *Oostenrijksche Beobachter* van den 22sten dezer, bevat de volgende berigten:

» Uit Konstantinopel schrijft men van den 7den April, dat de Porte, op denzelfden dag, toen *Reschid*-Bey, met den franschen gezantschaps-secretaris naar het hoofdkwartier van *Ibrahim*-Bassa gezonden werd, om over de voorwaarden door *Mehemed*-Ali aan *Halil*-Bassa voorgeslagen, te onderhandelen, zich met het herhaald verzoek aan den Russischen gezant had gewend, dat de vijf duizend man landtroepen die zich te Odessa bevonden, zoodra mogelijk mogten ontboden worden, om tot de beveiliging der hoofdstad mede te werken. Genoemde gezant voldeed aan dit verlangen en zond op den 2den April eene stoomboot naar Odessa, om het aanzoek der Porte aan den graaf *von Woronzow* mede te deelen, en eene oorlogsbrik naar Siseboli, om wanneer de bedoelde magt reeds aldaar mogt zijn aangekomen, dezelve naar Konstantinopel te doen vertrekken. De stoomboot ontmoette het konvooi in de Zwarte zee, en in den avond van den 4den liet reeds een der transportschepen met eene kompagnie voetvolk bij Bujukdere het anker vallen, waarheen zich *Fewzi Akemd*-bassa met den generaal *Murawieff* begaf om alles tot hunne ontvangst gereed te maken. Waarschijnlijk zullen deze troepen naar de Asiatische kust overgezet, overgebragt en aldaar op de hoogten, die Chunkiar-Iskelessi dekken, gelegerd worden. Het overige van het konvooi volgde op den 5den dezer en werd begeleid door een eskader van drie fregatten,

pen, een fregat en eene brik, zoodat thans 14 russische oorlogsvaartuigen in den Bosphorus vereenigd zijn. Van den uitslag der zending aan *Ibrahim* bassa is nog niets bekend, dan dat *Reschid-bey* onderweg is ongesteld geworden, en de heer *de Varennes* alleen den togt heeft voortgezet.

Volgens berigten van Alexandrien van den 26sten Maart was de Engelsche zaakgelastigde, de heer *Campbell*, aldaar twee dagen te voren aan wal gestapt. Een handelsvaartuig had voorts van het eiland Cyprus de tijding overgebragt, dat te Nicosia, onder de Grieken, die zich over de drukkende maatregelen van den musselim beklaagden, eene opstand was uitgebarsten, doch spoedig door overmagt bedwongen. Ook te Larnaca waren eenige onlusten voorgevallen.

— Het *Journal de Smyrne* schrijft onder dagteekening van den 24 Maart:

Tahir-bey ontving onlangs eenen firman der Porte, waarbij hij in den post van gouverneur dezer stad bevestigd wordt. – Sedert hij zijne functien weder heeft opgenomen, heerscht hier de volmaaktste rust. – De admiraal *Hugon* heeft voor eenige dagen de reede verlaten, om op de hoogte van Morea te gaan kruisen. – Een reiziger die onlangs van Magnesia kwam, schildert den toestand dier stad als zeer treurig af. De Egyptische troepen die aldaar en in de omstreken zijn gelegerd, geven zich aan buitensporigheden over, en vele frankische huisgezinnen hebben de wijk naar elders genomen. *Ibrahim*-bassa is nog immer te Kintahia, doch zou volgens de laatste berigten zich eerstdaags op weg begeven. – Uit Griekenland verneemt men, dat koning *Otto* voornemens is, eene reis door den Archipel te doen, om de behoeften der eilanden zelf te leeren kennen. Het regentschap houdt zich ijverig met de organisatie van alle takken van bestuur bezig. De grensprovincien worden nog door eenige benden opstandelingen verontrust, doch zullen weldra door de maatregelen van het bestuur hiervan worden verlost. – De partij die op het eiland Samos thans het bewind voert, weigert zich aan de uitspraak der mogendheden te onderwerpen. De handel wordt alhier geheel door de staatkundige gebeurtenissen belemmerd.

OVEREENSTEMMING

tusschen de *FRANSCHE* en *ENGELSCHE GESCHIEDENIS*.

» Wat mij betreft, ik lees de geschiedenis van Frankrijk in die van Engeland. – Jacotot.

Men kan Engeland, zegde een hedendaagsch publicist, niet onbevooroordeeld kunnen beschouwen, zonder zich genoopt te erkennen, dat de beschaving er verder gevorderd, de kennis er meer verspreid is, de kunst van regeren er beter begrepen wordt, alle werkingen van het maatschappelijk werktuig er sneller geschieden en bekwamer berekend zijn, dan in eenig ander land van het vaste land. Dit is eene stelling, die men *à priori* kan stellen, en die de ondervinding ... te herkennen zou men in zeker opzigt het ... betoonen, die sedert eeuwen ... van den wijze, gelijk van de pogingen der volken ... Wanneer een land dat sedert vele jaren het voorregt eener vrije constitutie heeft genoten, waar het volk aan het bestuur van zaken en aan het regtsbeheer heeft deel genomen, waar het door de vrije drukpers is verlicht, waar de gedachten op de voor den geest geopende wegen eene onbelemmerde vlugt kunnen nemen, – wanneer zulk een land niet in kennis en verlichting uitstak boven zoodanige die onder het militair despotismus hebben gezucht, of onder het gouvernement van maitressen en gunstelingen voortgeleefd, zou men de staatkunde niet langer als eene wetenschap meer behooren te beoefenen, maar moeten staande houden dat de menschelijke aangelegenheden door een blind geval worden geleid, of aan de natien die geboorte-voorregten toekennen, welke wij aan de individus betwisten. Verre zij het van ons den invloed der geslachten geheel te ontkennen; maar men zou de geschiedenis niet moeten beoefend hebben, om dien invloed niet met dien van de instellingen, in de schaal te kunnen ... het schijnt mij toe aan een volk evenmin als eenen enkelen te zijn gegeven, om namelijk alles te weten en niets te hebben geleerd.

Maar aan welke oorzaken moeten wij dat groote verschijnsel van maatschappelijke orde, dat Engeland ons aanbiedt, toeschrijven? Zijn zij het gevolg van eenen toevalligen zamenloop van gelukkige omstandigheden, of wel het noodwendig gevolg van zekere instellingen? en welke dier instellingen zijn van eenen aard om dergelijke uitwerkselen, in welk land ook overgebragt, voort te brengen; en welke behoeven integendeel den geboortegrond om vruchten te dragen? Dit zijn vraagstukken van te grooten omvang om hier te kunnen worden behandeld. Wanneer wij intusschen met de gedachten de fransche en engelsche geschiedenissen doorloopen, worden wij door eene opmerkelijke gelijkheid getroffen; wij hervinden in de eene en in de andere een reeks van dezelfde gebeurtenissen, en elke bladzijde van de engelsche geschiedenis komt ... vroeger voor, dan de daarmede overeenkomende fransche bladzijde.

» In 1215 legden de barons aan *Jan-zonder-land* dat Groot Charter op, 't welk het engelsche volk als den grondslag van deszelfs vrijheden vereert. — Honderd een-en-veertig jaren later vorderden in Frankrijk de staten generaal van 1356, – de gelegenheid der gevangenschap van koning *Jan II* waarnemende, die door de Engelschen in den slag van Poitiers was gevangen genomen, – nationale waarborgen, als prijs der onderstandgelden, die zij aan zijn zoon *Karel V* verleenden.

» De hooge adel, na den oorlog der Twee Rozen geknot en verzwakt zijnde, maakten *Hendrik VII* en *Hendrik VIII* de gelegenheid dienstbaar ter bevestiging hunner heerschappij, door het begunstigen van den voorspoed der gemeenten. – Honderd vijftig jaren later, verwierf *Richelieu*, na de oorlogen van de Ligue, van eene dergelijke staatkunde eene uitkomst van gelijken aard en nog veel vollediger.

» De eeuw van *Elizabeth* biedt eene treffende overeenkomst met die van *Lodewijk XIV* aan. Onder beider regeringen strekken de grootheid van den monarch, – bij *Elizabeth* evenwel meer wezenlijk, – de zege buitenslands, van binnen de glans van het hof en den bloei der letteren, het volk ten troost voor het gemis van de vrijheid. — Het tijdperk van *Elizabeth* is anderhalve eeuw gescheiden van dat der grootste magt van *Lodewijk XIV*.

» In 1640 begint het engelsch parlement de worsteling van het engelsch volk tegen *Karel I*. — Honderd negen-en-veertig jaren later werden de staten generaal bijeengeroepen en openen te Versailles de lange maar stormachtige zitting van Frankrijks hervorming.

» Honderd-vier-en-veertig jaren tijdruimte is er tusschen den dood van *Karel I* en dien van *Lodewijk XVI*.

» De herstelling van *Karel II* heeft honderd-vier-en-vijftig jaren vroeger plaats, dan die van het huis van Bourbon.

» Het schandelijk verbond van den uitzinnigen *Karel II* en van *Lodewijk XIV* tegen de Vereenigde Provincien, welke ten einde van twee jaren, uithoofde de weigering van onderstandgelden door het britsch parlement, verbroken werd, gaat honderd-zestig jaren de gedrochtelijke vereeniging van Frankrijk en Engeland tegen het oude Nederland vooraf.

» De onttrooning van *Jacob II* valt voor honderd-twee-en-veertig jaren vóór de verdrijving van *Karel X* en zijner kinderen.

» Nog geen anderhalve eeuw is het geleden dat de koninklijke dynastie in Engeland is vernieuwd geworden; maar men behoeft niet geene buitengemeene gave van doorzigt bedeeld te zijn, om te voorzien, wanneer de beurt aan de fransche zal komen. Wie twijfelt nog dat de komst ten troon van het Orleansche huis van Bourbon ... eene overgang zij.

Wanneer men de geschiedenissen van beide de revolutien gelijktijdig leest, welk eene verwonderlijke overeenkomst in den gang der gebeurtenissen, in de volgorde van denkbeelden en tot in geringste omstandigheden treffen dan niet onze aandacht!

(*Antwerpsch Handelsblad.*)

Letterkundig Berigt.

Kost voor onverlekkerde monden, uit het Hoogduitsch van JULIUS BACKER. Te Amsterdam, bij J. C. VAN KESTEREN, 1832. In-8°, groot 168 bladzijden. *f* 1,25.

Onder dezen titel levert *Julius Backer* zelf de vertaling van zijne eerst in het jaar 1826 in het Hoogduitsch geschrevene vruchten zijner ledige uren te Frankfort aan den Main. Het zijn korte luimige opstellen die juist niet veel letterkundige waarde hebben, doch die wij voor geene onbevallige humoristischen voorlooper houden, ... volgen moet, dat de schrijver op de laatste bladzijde zijner lezeren, „tot wedijveren" toeroept. Onder deze opstellen, die eerder onder het mengelwerk van tijdschriften dienden voor te komen, dan tot een afgezonderd boekdeeltje zamengevoed te worden, hebben wij met genoegen *het boek bij inteekening* gelezen.

Parablen van Dr. FRIEDERICH ADOLPH KRUMMACHER. *Naar den laatsten druk uit het Hoogduitsch vertaald, III deel.* Te Amsterdam, bij J. C. van KESTEREN. In-32°, groot 208 bladzijden, de prijs is. *f* , .

Met dit derde deel is het werkje van den eerwaardigen leeraar, Dr. *F. A. Krummacher* voltallig. De opgang dat het in Duitschland heeft mogen ondervinden, alwaar het vijf malen herdrukt is, de gretigheid waarmede de beide eerste deelen der nederduitsche vertaling hier te lande zijn ontvangen geworden, maken eene aanprijzing van het derde stukje overbodig. Als eene bevallige bijdrage tot menschenkennis en zedeleer en in een voor de jeugd bevattelijken stijl, kan men dit werkje geschikt achten, om voor de jeugd als prijs tot belooning en aanmoediging te dienen, waartoe de nette uitvoering, en ... uiterlijk de waarde verhoogt.

Wetenschappelijke Berigten.

Het Parijsch *Journal du Commerce* maakt de lijst van de schepen openbaar, die in de fransche havens, gedurende het eerste vierendeel jaars 1833 uit zee aangekomen, en van die welke uitgevaren zijn: de schepen uit de Europesche havens gekomen of derwaarts gestevend zijn onder dien staat niet begrepen. Zie hier een uittreksel van denzelven:

Gedurende de drie eerste maanden van dit jaar zijn er binnengekomen 256 schepen; in de drie eerste maanden van het vorig jaar 227, en in hetzelfde tijdvak van 1831 slechts 212.

Het aantal uitgevaren schepen, gedurende de drie eerste maanden van dit jaar, is geweest 208; – in 1832 heeft het bedragen 226, en in 1831, 214.

Blijkens deze opgave is er alzoo voor 1833, ten aanzien van de binnengekomen schepen, eene aanmerkelijke vermeerdering, en eene

kleine vermindering in de uitrustingen; het geheel deed, volgens het *Journal du Commerce*, intusschen van eene vermeerderde levendigheid in de zaken blijken.

De heer *Warden* heeft laatstelijk aan de Akademie van Wetenschappen te *Parijs* een staat aangeboden van de waarde der gemunte munt in het verleden jaar in de Vereenigde Staten geslagen muntspecien. Dezelve bedroeg in het geheel 3,401,055 dollars, als: in goud, 798,435 dollars, in zilver 2,579,000 dollars, en in koper 23,620 dollars. Tot deze gouden muntspecien, door de Vereenigde Staten opgeleverd, [illegible] had bijgedragen voor 34,000 dollars, Noord-Carolina voor 458,000, Zuid-Carolina voor 45,000, Georgia voor 140,000 en Tennessee voor 1000.

De *koninklijke maatschappij van Noordsche oudheden*, die in het jaar 1825 in Engeland werd opgerigt, met het doel om de kennis der geschiedenis, taal- en oudheidkunde van het Noorden door de uitgave van oude oorspronkelijke schriften te bevorderen, heeft deze taak met zoo veel ijver opgenomen, dat thans reeds dertig banden dezer kostbare verzameling het licht zien. Men houdt zich thans bepaaldelijk met nasporingen bezig, over de oudheden van Groenland [illegible] dat eiland voor 't eerst [illegible] een der merkwaardigste schriften, [illegible] zien, een verhaal der ontdekkingsreizen mag beschouwd worden, die door de bewoners van Skandinavien, eenige eeuwen voor *Columbus*, naar Amerika werden ondernomen.

Op een veld te *Silchester*, in de nabijheid van *Stratfieldsay* (graafschap Warwick), werd onlangs eene menigte Romeinsche oudheden, waaronder gepleisterde vloeren, munten, aardewerk enz. gevonden, en is men daardoor op het vermoeden gekomen, dat de oude volkplanting *Vindonum*, waarvan de ware ligging nog niet bekend was, aldaar moet worden gezocht. Verdere nasporingen zullen dit welligt bevestigen.

Gedurende het jaar 1832, werden in Engeland te regt gesteld 20,829 beklaagden, waaronder 17,486 van het mannelijk en 3343 van het vrouwelijk geslacht. Van deze allen werden schuldig verklaard 14,947, vrijgesproken 3,716; ter dood veroordeeld 1,449 [illegible] ter dood gebragt 54.

Beurspriis der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, 1 Mei 1833.

			Gebl.
Nederlanden. Werkelijke schuld, 2½ pCt.	-	[illegible]	[illegible]
Uitgestelde schuld.	-	[illegible]	
Kansbiljetten.	-	19½ à 19½	19½
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	-	76½ à	
[illegible] 3½ pCt.	-	62⅛ à 62½	62½
[illegible] 1829 à 5 pCt.	-	97⅛ à 97⅛	[illegible]
Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	-	101⅝ à	
Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.		83 à 83¾	83
[illegible], 6 pCt.		100¾ à	
[illegible], 4½ pCt.		87⅛ à	
Frankrijk. [illegible] 1831 Grootboek 5 pCt.		77⅝ à 77¾	77⅞
Rusland. Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.		97⅛ à	
Bij dezelfde 1831, 5 pCt.	-	[illegible] à	
Spanje. Certific. Amst. 5 pCt.		[illegible] à [illegible]	[illegible]
Bonds, 5 pCt.		[illegible] à [illegible]	
Uitgestelde schuld [illegible]			

[illegible]
M. LOIJENS
EN
M. MERTENS, Wed. C. VERRUNT.

Breda 29 April 1833.

Strekkende deze tot kennisgeving aan vrienden en bekenden, zoo binnen als buiten deze stad.

---

* * De ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat hij thans ontvangen heeft, een schoon Assortiment *Casatineerd* en *Ongecatineerd* MEUBEL-PAPIER, [illegible] *Gefiguleerde* en *Ongefiguleerde* RANDEN, van den nieuwsten smaak, SCHOORSTEEN-STUKKEN, [illegible] nieuwe [illegible] Modellen, van VERGULDE-GORDIJNEN [illegible] voor de [illegible] uitgekomene Kleeder- [illegible] tot dat vak behoort, bij adressen [illegible] op te geven. Hij [illegible] de gunst en aanbeveling van het geëerd Publiek.

BREDA, 2 Mei 1833.

D. H. LEICKERING.

---

* * De Gebroeders ROBS bevelen zich in de gunst van het geëerd Publiek, [illegible] PAARDEN en RIJTUIGEN, [illegible] bediening. Zij zijn te bevragen aan den [illegible] het voormalig Logement *den Prins Kardinaal*.

VERPACHTING.

Burgemeester en Wethouders der Stad *Breda*, zullen met goedkeuring, overleg en goedvinden van heeren Burgemeester en Assessoren der Gemeente van *Ginneken* en *Bavel*, op Maandag den 6 Mei 1833, ten Stadhuize van *Breda*, des middags ten [illegible] ure, in het openbaar, aan den meestbiedenden Verpachten:

HET INNEN VAN HET TRIBUT, OF WEGGELD, op den Steenweg, strekkende van *Breda*, door de Gemeente van *Ginneken*, naar den *Roskam* onder *Princenhage*, en zulks voor den termijn van drie jaren, ingaande met den 1sten Junij 1833 en eindigende den 31sten Mei 1836.

De konditien van Verpachting liggen, voor de gegadigden, te lezen ter Secretarij van *Breda*, dagelijks op de gewone uren, uitgenomen op Zon- en Feestdagen.

Breda, den 18 April 1833.

Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHÜLLER.

UIT DE HAND TE KOOP.

Eene zeer aanzienlijke partij zeer goed eerste en tweede Snede's BUITEN-WAARDSHOOIJ, tegen civielen prijs. Te bevragen bij ADRIAAN SMAAL, Bouwman te *Hardinxveld* bij het *Steenhoeksche* Kanaal.

HOLLANDSCHE
POSTWAGEN-ONDERNEMING
CONCORDIA.

Dienst van Amsterdam *en* Utrecht *naar* [illegible] *Breda, vice versa.*

Ten einde verkeerde inlichtingen aan het Publiek om den weg te ruimen of voor te komen, zoo wordt bekend, dat men van de Diligence van *Amsterdam* des morgens om half zeven ure, bij C. VAN DER HORST, op het Singel over de Latijnsche School, en van *Utrecht*, des morgens ten negen ure, bij den Ondernemer LOUIS VERMEULEN, in *het Hôtel Bellevue* aan het *Vreeburg*, vertrekkende nog vroegtijdig genoeg te *Gorinchem* aankomt, om met de Stoomboot *Julia*, met welke deze Diligence Dienst in directe Correspondentie staat, naar 's *Bosch* te kunnen doorreizen, en zoo ook wederkeerig per Stoomboot, van 's *Bosch* te *Gorinchem* aankomende, van daar met voorschreve Diligence naar *Utrecht* en *Amsterdam* vertrekken.

De overige Kantoren dezer Onderneming, alwaar plaatsen besproken en Goederen en Geldspeciën ter verzending afgegeven kunnen worden, zijn gevestigd te Breda bij de Wed. *Kerremans*, in *de Zwaan*; te 's Bosch bij de Heer *Chevalier* in *de Gouden Leeuw* en te *Gorinchem* bij de Wed. *van Oosterwijk*, aan de Waterpoort.

INTEEKENING.

De Boekhandelaar D. J. HASPELS te *Nijmegen*, zal bij inteekening uitgeven, een werkje voor de Jeugd, getiteld: NATUURLIJKE HISTORIE of *beschrijving der Viervoetige Dieren*, met ruim 300 afbeeldingen, volgens *gratis* te bekomen Prospectus, hetwelk mede eene proeve van de bewerking van den tekst en der plaatjes bevat.

De inteekening staat mede open bij alle Boekhandelaren in ons Vaderland, tot den 1sten Junij aanstaande.

---

* * Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is voorhanden:

I. *C. A. Geiswelt van der Netten*, de Bajonet-Schermkunst. Met platen. . . . . *f.* 3,00.

II. *A. Caland*, Handleiding tot de kennis der Dijkbouw en Zeewringkunde. 1ste deel, met vier platen. . . . . *f.* 4,00.

III. Lt.-Gen. Baron *Krayenhoff*, Geschiedkundige Beschouwing van den Oorlog op het grondgebied der Bataafsche Republiek in 1799. Met kaarten en platen. . . . . *f.* 7,50.

IV. [illegible] kaart. . . . . *f.* [illegible]

V. Relation du Siège de la Citadelle *d'Anvers*, par l'armée française, en Décembre 1832, précédée d'une introduction Contenant un precis de fortification, d'attaque et de défense, et suivie d'un plan des attaques, d'une Carte de l'Escaut et de pièces justificatives. Par *J. W. T.*, ancien Officier du Génie. . . . . *f.* 2,40.

VI. Précis historique du Siège de la Citadelle *d'Anvers* (1832,) par l'armée française, sous le commandement du Maréchal *Gérard*. Orné des portraits du Maréchal *Gérard* et du Général *Chassé*, et de leurs notices biographiques; le tout précédé d'une introduction historique. . . . . . *f.* 5,00.

VII. *Libert*, Carnet de l'Officier de Cavallerie. 2e Edition. - 5,00.

VIII. Remarques sur la Cavalerie, par le Général de [illegible] Nouvelle édition, soigneusement revue, [illegible] tes et d'un Chapitre supplémentaire, par un [illegible] Général. . . . . [illegible]

IX. M. *Gay de Vernon*, traité élémentaire [illegible] et de fortification, à l'usage des élèves de [illegible], et des élèves des écoles militaires. 2 [illegible] . . . *f* 15,00.

X. *F. de Brack*, avant-postes de Cavallerie légère. . . - 3,00.

XI. *C. Decker*, [illegible] traité des opérations secondaires de la guerre. [illegible] . . . . *f.* 5,50.

XII. Ordonnance du Roi sur le service des armées en campagne du 3 Mai 1832. . . . . *f.* 2,00.

XIII. Levensschets van *N. R. F. von Gumoëns*, Kolonel bij den Generalen Staf in Nederlandsche dienst; Ridder der Militaire Willemsorde 4de Klasse. . . . . *f* 00,25.

XIV. Oeuvres complètes de *Paul de Kock*, chaque vol. . . . 00,80.

XV. Oeuvres complètes de *Pigault le Brun*, chaque vol. . . 00,60.

Voorts alle Militaire Gedrukte en Reglementen.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.